

کتاب جامع زبان‌شناسی همگانی

دکتری نیمه‌متمرکز

- روش تدریس
- زبان‌شناسی (زبان تخصصی)
- مکاتیب زبان‌شناسی
- صرف و نحو
- مسائل زبان‌شناسی شامل:
واج‌شناسی، معناشناسی و کار دست‌شناسی، تجزیه و تحلیل کلام

منبع کامل تمامی دروس آزمون زبان‌شناسی دکتری

همراه با درسنامه و تست با پاسخ‌های تشریحی

مؤلف: دکتر رضا خیرآبادی

(عضو هیئت علمی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی)

معصومه خیرآبادی

سرشناسه: خیرآبادی، رضا، ۱۳۵۸.
 عنوان و نام بدیدآور: کتاب جامع زبان‌شناسی همگانی دکتری نیمه متمرکز: روش تدریس، زبان‌شناسی
 (زبان تخصصی) ...
 مشخصات نشر: تهران: کتابخانه فرهنگ، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری: ۳۰۴ ص.
 شابک: 978-964-155-391-5
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیپای مختصر
 یادداشت: این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
 شماره افزوده: خیرآبادی، معصومه، ۱۳۵۶
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۵۹۵۹۳۸



کتابخانه فرهنگ

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۵۵-۳۹۱-۵
 ISBN: 978-964-155-391-5

عنوان: کتاب جامع زبان‌شناسی همگانی دکتری نیمه متمرکز
 مؤلف: دکتر رضا خیرآبادی، معصومه خیرآبادی
 ناشر: کتابخانه فرهنگ
 تیراژ: ۵۰۰
 چاپ اول: ۱۳۹۳
 چاپ: اصلانی
 صحافی: صالحانی
 قیمت: ۱۸۰,۰۰۰ ریال

دفتر مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و اردیبهشت، ساختمان ۴۸، طبقه چهارم، کتابخانه فرهنگ
 تلفن: ۶۶۴۹۸۹۲۹ - فکس: ۶۶۴۱۲۱۷۱
 فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و اردیبهشت، ساختمان ۴۸، طبقه اول، کتابخانه فرهنگ
 تلفن: ۶۶۴۹۸۹۲۹ - فکس: ۶۶۴۱۲۱۷۱
 فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، بین فروردین و فخر رازی (روبروی دانشگاه) پاساژ فروزنده، کابرفوشی
 ممرج، تلفن: ۶۶۴۹۴۹۶۶

«این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.»

«بسمه تعالی»

مقدمه

با رشد روزافزون رشته‌های دانشگاهی و گسترش چشمگیر مقاطع تحصیلات تکمیلی در کشور، از سال ۱۳۹۰ نه تنها برگزاری آزمون دکتری تغییر کرد، این آزمون که تا پیش از این، توسط هر یک از دانشگاه‌ها بطور مستقل و به صورت تشریحی برگزار می‌شد، از آن زمان به صورت نیمه‌متمرکز توسط سازمان سنجش آموزش کشور و با همکاری دانشگاه‌های مختلف برگزار می‌گردد. در طرح نیمه‌متمرکز ابتدا سازمان سنجش از بین تمامی داوطلبان و با برپای آوردن آزمون سراسری تستی گروهی از داوطلبان توانمندتر را به دانشگاه‌ها معرفی می‌کند و سپس بر اساس مصاحبه و سوابق تحصیلی و علمی داوطلب، دانشگاه‌ها نسبت به گزینش دانشجویان معرفی شده از طرف سازمان سنجش اقدام می‌کنند. به دنبال این تغییر، منابع آزمون نیز تغییر کرده و جنبه سراسری پیدا کرده است. کتاب حاضر می‌تواند به عنوان راهنمای آزمون دکتری نیمه‌متمرکز رشته زبانشناسی همگانی است که برای آمادگی داوطلبان جهت موفقیت در آزمون دکتری این رشته تألیف شده است. در طول دوره‌های مختلف برگزاری آزمون دکتری نیمه‌متمرکز زبانشناسی، شاهد اعمال تغییرات مختلفی از نظر بودجه‌بندی و نوع دروس موردنظر بوده‌ایم، اما به‌طور کلی در بخش دروس عمومی، دو درس زبان عمومی و استعداد تحصیلی مورد توجه بوده و در بخش دروس تخصصی نیز دروسی که فصل‌های هفت‌گانه کتاب حاضر را تشکیل داده‌اند مورد توجه طراحان آزمون قرار داشته‌اند. این دروس شامل: روش تدریس و زبان‌شناسی (دروس در سطح کارشناسی) و مکاتب، صرف، نحو، واج‌شناسی و معناشناسی (دروس در سطح کارشناسی ارشد) می‌باشد. در بخش دروس عمومی کتاب زبان عمومی و استعداد تحصیلی انتشارات کتابخانه فرهنگ طبیعی برای مطالعه داوطلبان محسوب می‌گردد و این کتاب صرفاً به دروس تخصصی رشته زبانشناسی در سطح دکتری پرداخته است.

در ابتدای هر فصل از کتاب حاضر منابع اصلی مربوط به آن بخش معرفی گردید است، سپس درسنامه مربوط به آن ارائه شده و در نهایت تست‌های موردنظر همراه با پاسخ‌های عمدتاً تشریحی در اختیار داوطلبان قرار گرفته است. با توجه به تنوع و کثرت منابع هر درس، لازم است که داوطلبان مبنای مطالعه خود را بر مبنای منابع اصلی قرار دهند و حتی‌الامکان تمام یا بخشی از کتاب‌هایی که به‌عنوان منابع اصلی معرفی شده‌اند را به‌طور دقیق مطالعه کنند. در تدوین این کتاب، چه در بخش درسنامه و چه در بخش تست‌های مربوط به هر فصل، کوشیدیم از معتبرترین و دقیق‌ترین منابع علمی استفاده کنیم. هرچند به دلیل تخصصی بودن مباحث و وجود برخی اختلاف‌نظرها (که در سطح دکترای هر رشته‌ای طبیعی و اجتناب‌ناپذیر است) احتمال دارد در برخی قسمت‌ها، بخصوص در پاسخ بعضی از تست‌ها نظرها‌های دیگری هم وجود داشته باشد، اما در نهایت پاسخ‌های اعلام شده توسط سازمان سنجش و صد البته میانی علمی در تدوین این کتاب تعیین‌کننده بوده است. در بخش

پاسخنامه در اکثر موارد علاوه بر ارایه پاسخ تشریحی، منبعی که سؤال از آن طرح شده به همراه شماره صفحه ذکر شده تا در صورت نیاز خوانندگان بتوانند به کتاب اصلی مراجعه کنند. از آنجا که احتمال دارد در چاپ‌های مختلف کتاب‌ها شماره صفحات جابجا شده و با نسخه مولفان هماهنگی نداشته باشد، فصل مربوط به هر مبحث نیز ذکر شده تا یافتن مطلب موردنظر به سهولت امکانپذیر باشد. به منظور آشنایی بیشتر با مباحث مطرح شده و نکات مهم علاوه بر نمونه سؤالات آزمون دکتری، در انتهای هر فصل تعدادی از سؤالات کارشناسی ارشد رشته زبان‌شناسی نیز همراه با پاسخنامه آورده شده است.

تمام سعی مولفان بر این بوده تا استحکام و دقت علمی کتاب در حد مخاطبان فرهیخته آن باشد با این وجود تألیف کتاب برای آزمون دکتری کاری دشوار و مخاطره‌انگیز است، چرا که مطالب و مخاطبان در بالاترین و تخصص‌ترین سطح قرار دارند. با توجه به گستردگی منابع و حجم زیاد مطالب، بی‌شک نمی‌توان در یک کتاب به تمامی این سرفصل‌ها بطور کامل و دقیق پرداخت و این کتاب نمی‌تواند بطور کامل جایگزین منابع اصلی گردد. امیدواریم خوانندگان محترم نقاط قوت و ضعف و لغزش‌های احتمالی را از طریق ایمیل cheirandj@gmail.com به مولف اطلاع داده و زمینه ارتقای سطح علمی آن را فراهم نمایند.

ضرایب دروس در آزمون دکتری عبارتند از: (زبان عمومی: ضریب ۱، استعداد تحصیلی: ضریب ۱، دروس تخصصی: ضریب ۴). دروس تخصصی شامل ۱۰۰ سؤال است که نسبت دروس تخصصی در سطح کارشناسی به دروس در سطح کارشناسی است. ۷۰٪ می‌باشد. هر فصل، تعداد مشخصی سؤال را به خود اختصاص داده که عبارتند از:

دروس در سطح کارشناسی

- روش تدریس (methodology)
- زبان‌شناسی (linguistics): ۱۵ سؤال

دروس در سطح کارشناسی ارشد

- مکاتب زبان‌شناسی: ۱۰ تا ۲۰ سؤال
- صرف: ۱۰ سؤال
- نحو: ۱۰ سؤال
- آواشناسی و واج‌شناسی: ۱۰ تا ۱۵ سؤال
- معنی‌شناسی: ۱۰ تا ۱۵ سؤال
- کاربردشناسی و تحلیل گفتمان: ۱۰ سؤال

در پایان ذکر این نکته حائز اهمیت است که آزمون کتبی مرحله اول تنها بخشی از مراحل موفقیت در ورود به مقطع دکتری است و داشتن رزومه و سوابق علمی مناسب نیز در مرحله مصاحبه تعیین‌کننده نتیجه گزینش خواهد بود. جدول زیر نشان‌دهنده ظرفیت‌های پذیرش رشته زبان‌شناسی مقطع دکتری دانشگاه‌های دولتی در سال ۱۳۹۳ می‌باشد:

مجموعه زبان‌شناسی

دوره	دانشگاه	ظرفیت پذیرش در نیمسال		توضیحات
		اول	دوم	
روزانه	پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی	۴	-	
روزانه	دانشگاه اصفهان	۵	-	
روزانه	دانشگاه الزهرا (س) تهران	-	۴	فقط زن
روزانه	دانشگاه بوعلی سینا - همدان	۲	-	
روزانه	دانشگاه تربیت مدرس	۶	-	
روزانه	دانشگاه تهران	۴	-	دانشکده ادبیات و علوم انسانی
روزانه	دانشگاه سیستان و بلوچستان - زاهدان	۶	-	
روزانه	دانشگاه شهید بهشتی - تهران	۳	-	
روزانه	دانشگاه علامه طباطبائی - تهران	۵	-	
روزانه	دانشگاه شهید بهشتی - تهران	۳	-	
نوبت دوم	دانشگاه اصفهان	۱	-	
نوبت دوم	دانشگاه تربیت مدرس	۶	-	
نوبت دوم	دانشگاه تهران	۲	-	دانشکده ادبیات و علوم انسانی
نوبت دوم	دانشگاه سیستان و بلوچستان - زاهدان	۲	-	
پیام نور	دانشگاه پیام نور استان تهران	۵	-	
پردیس	دانشگاه علامه طباطبائی تهران	-	۵	پردیس خودگردان دانشگاه

انگیزه اصلی در تدوین این کتاب، بازخورد مثبتی بود که داوطلبان کارشناسی و ارشد رشته زبان‌شناسی نسبت به کتاب قبلی منتشر شده توسط انتشارات کتابخانه فرهنگ ابراز داشتند. امیدواریم این کتاب نیز بتواند منبعی جامع و قابل اطمینان در اختیار داوطلبان آزمون دکتری قرار دهد. کتاب قبلی از آنها با مطالعه کتاب کارشناسی ارشد انتشارات فرهنگ در کنکور ارشد به موفقیت دست یافته‌اند. بدین ضمیمه تشکر از مسئولان انتشارات کتابخانه فرهنگ که زمینه انتشار مناسب این کتاب را فراهم آوردند، برای تمام پژوهشگران و زبان‌شناسان ایران عزیز آرزوی سربلندی و توفیق روزافزون داریم.

دکتر رضا خیرآبادی

معصومه خیرآبادی

تابستان ۱۳۹۳

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: روش تدریس (Methodology)	۹
فصل دوم: زبان‌شناسی (linguistics)	۶۶
فصل سوم: مکاتب زبان‌شناسی	۱۰۹
فصل چهارم: صرف	۱۴۰
فصل پنجم: نحو	۱۷۱
فصل ششم: مسائل زبان‌شناسی (و فلسفی)	۲۱۰
فصل هفتم: مسائل زبان‌شناسی	۲۴۹
(معناشناسی و کاربردشناسی، تجزیه و تحلیل کلا	